

VÆKST

2021 – uge 37

Vigtige behandlinger i vinterrapsen i den kommende periode

De tidligst såede marker frem mod medio august er langt fremme i udviklingen, og i disse marker bør der være foretaget en vækstregulering på 4-5 løvbladstadiet; ellers bør en vækstregulering foretages hurtigst muligt. Marker, der er sået i de sidste 10 dage i august / de første dage af september, har stor glæde af den regn, som det meste af landet fik i den forgange weekend/i disse dage til for alvor at skubbe dem afsted. De sent såede marker har en langsommere udvikling, hvorfor man fortsat skal være opmærksom på at tjekke dem løbende for angreb af skadedyr (rapsjordlopper, trips, kålbladhevselarver, snegle m.v.). Intet må holde disse marker tilbage i denne periode, og der skal "kæles" for dem – det gælder både rettidig bekæmpelse af spildkorn/-græs (kornets 1-2 bladstadiet/græssets 2-3 bladstadiet), skadedyr og evt. ekstra N-tildeling (se tidligere udsendt VÆKST fra uge 31 med dyrkningsvejledning vinterraps, efterår). Ligeledes vil det i uensartede og/eller sent såede marker være aktuelt/nødvendigt med en splitbehandling med Belkar for at dæmpe ukrudtet fra rapsens 3 løvbladstadiet og derved hjælpe rapsens konkurrenceevne.

Ukrudtsbekæmpelse med Belkar mod især kamiller og storkenæb

Uanset om der er anvendt Clomazon/Kalif lige efter såning eller ej, bør Belkar tages i brug i efteråret målrettet især **kamille og storkenæb**. Midlet har samtidig effekt på flere andre arter bl.a. kornblomster, hyrdetaske, valmue og burrenerre. I uensartede marker / ved sen fremvækst vil være bedst at foretage en splitbehandling med Belkar.

I uensartede/sene marker (som på billedet til venstre), som varierer i plantestørrelse fra kimblade til 3-4 løvblade, og/eller i marker med mange storkenæb og kamiller bør der satses på en splitstrategi med Belkar. Kør med 0,25 l/ha Belkar, når alle rapsplanter i marken har udviklet mindst 3 løvblade. Denne behandling skal følges op ca. 3 uger efter med samme dosering (0,25 l/ha Belkar), hvorved der kan forventes fuld effekt på storkenæb og kamiller. En af splitbehandlingerne kan kombineres med bekæmpelse af rapsjordloppernes larver hen i oktober måned med 0,2 kg/ha Lamdex. Så længe, der er god vækst i raps og ukrudt, vil

det være aktuelt at anvende Belkar, selvom det eventuelt bliver sent efterår, inden den afsluttende behandling kan foretages. Belkar virker ned til få graders varme, men der bør ikke behandles i perioder med frost. Midlet virker bedst ved gennemsnitstemperaturer på omkring 7-8 °C. Hvis der vurderes behov for en vækstregulering i marker, hvor der anvendes splitbehandling med Belkar, bør vækstreguleringen placeres indimellem de to Belkar-behandlinger med mindst én uge imellem hver af sprøjtningerne.

I ensartede tidlige marker som nu/inden længe har udviklet mindst 6 løvblade på alle rapsplanter, bør der behandles en enkelt gang med 0,45-0,5 l/ha Belkar. En evt. vækstregulering bør være foretaget/skal foretages først, og Belkar må tidligst anvendes en uge efter (og tidligst på rapsens 6 løvbladstadiet).

Belkar og blandinger

Belkar kan kun blandes med skadedyrsmidler og bredspektrede mikronæringsprodukter som EPSO Microtop og YaraVita BRASSITREL, og **må ikke** blandes med ukrudts-, vækstregulerings- og svampemidler samt Bor 150 MEA.

Bekæmpelse af spildkorn og visse græsukrudsarter

I flere marker er der behov for 1-2 behandlinger mod spildkorn og/eller græsukrudt. Agil foretrækkes mod spildkorn, mens Focus Ultra + Dash foretrækkes mod græsukrudt. I nedenstående tabel 1 og 2 ses effekterne af Agil og Focus Ultra mod spildkorn og græsukrudt. Vurderet nødvendig effekt / dosis i den enkelte mark afgøres af rettighed (bedst effekt på kornets 1-2 bladstadiet hhv. græssernes 2-3 bladstadiet), mængden af især rajgræs og/eller om Kerb er til rådighed til "at rydde op" til sidst. Bemærk at Focus Ultra stort set ingen effekt har på enårig rapgræs og væselhale.

Tabel 1

Spildkornsart	Nødvendig dosis (l/ha) på spildkorn med 2-3 blade	
	Agil	Focus Ultra + 0,5 l/ha Dash
Vårbyg	0,2 + 0,15 Spredklæbemiddel	0,3
Vinterbyg	0,25 + 0,15 Spredklæbemiddel	0,5
Vinterhvede	0,3	0,6
Vinterrug	0,35	0,7

Tabel 2. Uddrag fra Planteværn Online, september 2021

Græsukrudsart	Effekt mål (%) anbefalet			Beregnet nødvendig dosis (l/ha) ved valgt effekt mål, afhængig af antal pl./m ² på ukrudt med maks. 2-3 blade*					
	10	40	150	10	40	150	10	40	150
				Focus Ultra + 0,5 l/ha Dash			Agil		
Alm. rajgræs	85	90	90	1,0	1,3	1,3	Nødvendig dosis er ikke tilladt		
Alm. rajgræs, ALS-resistent	95	95	96	1,8	1,8	2,0			
Ital. Rajgræs	85	90	90	1,0	1,3	1,3			
Ital. ALS-resistent	95	95	96	1,8	1,8	2,0			
Agerrævehale	85	90	90	1,0	1,3	1,3	0,43		
Agerrævehale ALS-resistent	95	95	96	1,8	1,8	2,0	Nødvendig dosis er ikke tilladt		
Gold hejre	85	90	90	1,0	1,3	1,3			
Væselhale	85	90	90	INGEN EFFEKT					
Enårig rapgræs	80	85	85	INGEN EFFEKT					

*Maks. tilladte dosis Agil er 0,74 l/ha, alternativ som splitbehandling med maks. 2 x 0,37 l/ha. Maks. tilladte dosis Focus Ultra er 2,0 l/ha. Maks. én behandling pr. sæson.

Vækstregulering

Som udgangspunkt vil det være velgødede, tidligt såede marker og/eller marker med højt plantetal (>40 pl./m²), som har det største behov for vækstregulering set ift. forebyggelse af udvintringsskader. En tidlig etablering af sorter, som er velegnede til sen såning med en kraftig og hurtig efterårsvækst, fordrer også en vækstregulering. I alle marker vil der dog ofte være en række positive sideeffekter ved vækstregulering, såsom styrket rodudvikling, stærkere stængler og ikke mindst "ensartethed" i afgrødens vækstform fra det tidlige forår. Sidstnævnte er af betydning for målrettede rettidige indsatser efter behov mod bl.a. skadedyr og svampe. En effektiv vækstregulering foretages på rapsens 4-5 løvbladstadiet.

Rodhalsråd

En sideeffekt ved vækstregulering er også en samtidig bekæmpelse af eventuelle angreb af rodhalsråd (phoma). Phoma trives bedst i fugtige og milde efterår. Se symptomer på svampen på billede 1. Bladangreb betyder i sig selv ikke noget udbyttemæssigt, men angreb kan brede sig fra bladene via bladnerverne til rodhalsen, hvilket kan give nødmodne eller væltede planter i løbet af sæsonen. Rodhalsråd kan ikke bekæmpes effektivt om foråret.

Middelvalg vækstregulering og svampebekæmpelse

Tabel 3 viser vores anbefalede midler til brug i efteråret i vinterraps ved behov. Caryx foretrækkes som vækstreguleringsmiddel. 1,0 l Caryx indeholder 0,33 l Juventus og en andel af vækstreguleringsmidlet Medax Top. Caryx og Juventus er ikke omfattet af triazolregnskabet.

Billede 1. Angreb af rodhalsråd på bladene er let at kende og kan ikke forveksles med andre svampesygdomme. Bladpletterne er hvide, og de talrige små sorte frugtleger ses tydeligt.

Tabel 3. Anbefalede vækstreguleringsmidler/svampemidler til efterårsbrug i vinterraps.

Skadevolder/problem*	Midde	Dosis, l/ha**	Bemærkninger
Vækstregulering, (sideeffekt rodhalsråd)	Caryx	0,5-0,7	Hvis der behandles efterår, må der maksimalt anvendes 0,7 l/ha efterår hhv. 0,7 l/ha forår .
Vækstregulering, rodhalsråd, (sideeffekt mod lys bladplet ved meget sen behandling)	Juventus	0,5-0,7	Maks. 2 beh.pr. sæson.

*Bedst effekt af vækstregulering opnås ved anvendelse på rapsens 4-5 løvbladstadiet.

**Højeste dosis anbefales i tidligt såede, kraftige marker og/eller hvis markerne udvikler mere end 5 løvblade, inden vækstregulering foretages.

Bekæmpelse af rapsjordlopperens larver i løbet af oktober måned

Rapsjordlopper kan gøre skade i både rapsens tidlige vækstfase og senere i sæsonen via deres larver. Angreb af rapsjordloppelarver i bladstilke og stængler kan være så voldsomme, at planternes vækst hæmmes og ligner små "buske" i foråret ved vækststart. Brunt råd i hjerteskuddet forekommer også. Angrebne planter er mere udsat for frostskafer, da der trænger vand ind i larvernes huller.

Har man ikke gule fangbakker i markerne til at følge angrebsgraden og dermed behovet for bekæmpelse i den enkelte mark, **anbefaler vi at foretage en bekæmpelse målrettet larverne i løbet af oktober måned med 0,2 kg/ha Lamdex.** Når vejret for alvor bliver koldt med nattefrost, bliver larverne inde i stænglerne og kan dermed ikke længere bekæmpes. Maks. 3 behandlinger pr. år for Lamdex. Mavrik/Mavirk Vita anbefales ikke anvendt mod rapsjordlopperens larver, da forsøg har vist svagere effekt af Mavrik/Mavrik Vita i forhold til Lamdex overfor rapsjordloppelarver.